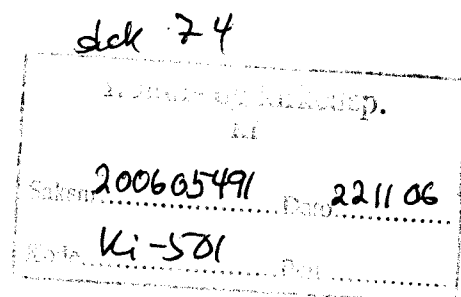

Hadsel kommune
Politisk sekretariat

Kultur- og kirke departementet
Kirkeavdelingen
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Deres ref: Vår ref: Saksbeh: Arkivkode: Dato:

06/953   Kari Ingvaldsen, 76 16 41 20   024   21.11.2006

Høring - NOU 2006 : 2 Staten og Den norske kirke

Det vises til brev fra departementet 24.04.06. Hadsel kommunestyre behandlet høringsuttalelsen i møte 16.11.2006, sak 86/06 og fattet følgende vedtak.

Vedtak i Hadsel kommunestyre - 16.11.2006

1. Dagens statskirkeordning videreføres. Ordningen må moderniseres på linje med samfunnsutviklingen forøvrig, og statskirka må bli mer inkluderende.
2. Den norske kirke bør være forankret i grunnloven
3. Den norske kirke bør finansieres med offentlig finansiering uten medlemsavgift
4. Dersom statskirkeordningen avvikles, bør § 2 i grunnloven (eller annen paragraf i samme lov) erstattes med: "Det kristne og humanistiske verdigrunnlag"
5. Hadsel kommune forutsetter en forsvarlig finansiering av de kommunale oppgaver som følger av stat-kirke forholdet.

Saksfremlegg med behandling i kommunestyret og spørreskjema i utfylt stand følger vedlagt.

Med hilsen

Kari Ingvaldsen
Kari Ingvaldsen
formannskapssekretær

Høringsuttalelse Staten og Den norske kirke

Saken behandles i:	Møtedato:	Utvalgssaksnr:
Hadsel formannskap	02.11.2006	128/06
Hadsel kommunestyre	16.11.2006	86/06

Saksbehandler:	Kari Ingvaldsen
Arkivkode:	024
Saksmappe:	06/953
Dato:	27.10.2006

FORSLAG TIL VEDTAK OG POLITISK BEHANDLING

Rådmannens forslag til vedtak:

Rådmannen har ikke fremsatt forslag til vedtak i saken.

Behandling i Hadsel formannskap - 02.11.2006

Formannskapet vedtok å oversende saken til kommunestyret uten innstilling.

Behandling i Hadsel kommunestyre - 16.11.2006

34 repr til stede.

Følgende forslag ble lagt fram:

Fra Frp v/repr Kjell-Børge Freiberg:

Hadsel kommune viser til spørsmålet om staten og den norske kirke og mener dette spørsmålet må legges ut til folkeavstemning.

Hadsel kommune tilrår at dette skjer.

Fra repr Troy Shields, Krf

Hadsel kommune støtter utvalgets flertall valg av en lovforankret folkekirke.

Den norske kirke som statskirke bør avvikles. Den norske kirke forankret med egen kirkelov vedtatt av stortinget. Paragraf 2 i grunnloven har den norske kirke som en evangelisk luthersk kirke og det kristne og humanistiske verdigrunnlaget.

Fra Ap v/repr Marion Celius:

Dagens statskirkeordning videreføres. Ordningen må moderniseres på linje med samfunnsutviklingen forøvrig, og statskirka må bli mer inkluderende.

Fra repr Arne-Reidar Johansen, H

Hadsel kommune har som høringsinstans med frist 01.12.2006 fått oversendt NOU 2006:2 "Staten og Den norske kirke" fra kultur- og kirke departementet og besvarer vedlagte spørsmål med:

- 1. Uansett hvilken tilknytningsform det skal være mellom staten og den norske kirke, bør demokratiseringsprosessen fortsette. Det er nødvendig å vurdere nye valgordninger for å øke valgdeltakelsen for eksempel ved direkte valg til flere kirkelige råd enn i dag.*
- 2. Den norske kirke bør fortsette som statskirke*
- 3. Den norske kirke bør være forankret i grunnloven*
- 4. Den norske kirke bør finansieres med offentlig finansiering uten medlemsavgift*
- 5. Dersom statskirkeordningen avvikles, bør bruken av direkte valg til kirkens besluttende organer økes*
- 6. Dersom statskirkeordningen avvikles, bør § 2 i grunnloven (eller annen paragraf i samme lov) erstattes med: "Det kristne og humanistiske verdigrunnlag"*
- 7. Den lokale kirke (menighetsråd eller kirkelig fellesråd) bør ha ansvaret for gravferdsforvaltningen*
- 8. Den lokale kirke bør eie kirkebyggene, og kommunen bør ha det økonomiske ansvaret.*

Fra Hadsel Krf v/repr Geir Svenningsen:

Hadsel kommune forutsetter en forsvarlig finansiering av de kommunale oppgaver som følger av stat-kirke forholdet.

Votering:

Det ble først stemt over om kommunestyret skal avgi uttalelse i PS 86/06 - Høringsuttalelse Staten og Den norske kirke.

28 representanter stemt for å avgi uttalelse - 6 stemte i mot.

Frp's forslag falt med 9 stemmer - 25 stemmer imot.

Repr Troy Shields' forslag falt med 3 stemmer - 31 stemmer i mot

Det ble foretatt en prøveavstemning mellom AP's forslag og repr Arne-Reidar Johansen's forslag pkt 1 og 2.

Ap's forslag ble vedtatt med 28 stemmer mot 6 stemmer for repr Arne-Reidar Johansen's forslag.

Repr Arne-Reidar Johansen trakk deretter sitt forslag til pkt 1 og 2.

Ap's forslag ble vedtatt med 26 mot 8 stemmer ved edelig votering.

Repr Arne-Reidar Johansen's forslag pkt 3 ble vedtatt med 29 mot 5 stemmer
Repr Arne-Reidar Johansen's forslag pkt 4 ble vedtatt med 30 mot 4 stemmer
Repr Arne-Reidar Johansen's forslag pkt 5 falt med 14 stemmer - 20 stemmer i mot
Repr Arne-Reidar Johansen's forslag pkt 6 ble vedtatt med 33 mot 1 stemme
Repr Arne-Reidar Johansen's forslag pkt 7 falt med 15 stemmer - 19 stemmer i mot
Repr Arne-Reidar Johansen's forslag pkt 8 falt med 1 stemme - 33 stemmer mot.

Krf's forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i Hadsel kommunestyre - 16.11.2006

1. Dagens statskirkeordning videreføres. Ordningen må moderniseres på linje med samfunnsutviklingen forøvrig, og statskirka må bli mer inkluderende.
2. Den norske kirke bør være forankret i grunnloven
3. Den norske kirke bør finansieres med offentlig finansiering uten medlemsavgift
4. Dersom statskirkeordningen avvikles, bør § 2 i grunnloven (eller annen paragraf i samme lov) erstattes med: "Det kristne og humanistiske verdigrunnlag"
5. Hadsel kommune forutsetter en forsvarlig finansiering av de kommunale oppgaver som følger av stat-kirke forholdet.

SAKSUTREDNING: Høringsuttalelse Staten og Den norske kirke

VEDLEGG I SAKEN

Nummererte vedlegg som følger saken

1. Brev fra det kgl kultur og kirkedepartement av 24.04.06
2. Kortversjon av NOU 2006:2 "Statskirke - Om forholdet mellom staten og Den norske kirke - (utsendt til formannskapets medlemmer tidligere)
3. Spørsmål til høringsinstansene

Utrykte vedlegg i saksmappen

NOU Norges Offentlige utredninger 2006:2 Staten og Den norske kirke
Uttalelse fra Landsmøtet i Human-Etisk forbund 11.06.06

SAKENS BAKGRUNN

Statskirkeordningen har vært omdiskutert i mer enn 150 år. Den har vært til behandling i Stortinget en rekke ganger og vært gjenstand for inngående vurdering av flere offentlige og kirkelige utvalg. Til nå har det ikke vært tilstrekkelig flertall på Stortinget for å oppheve ordningen, derimot har den blitt reformert gjennom ulike lovendringer som gradvis har gitt kirken større selvstendighet og uavhengighet fra staten.

I 2002 vedtok et enstemmig Storting å be regjeringen oppnevne et bredt sammensatt offentlig utvalg for å vurdere forholdet mellom stat og kirke. Regjeringen oppnevnte i mars 2003 et offentlig utvalg (Gjønnesutvalget) på 20 medlemmer til å vurdere statskirkeordningen i sin helhet. Utvalget avleverte sin utredning 31. januar 2006.

Utvalget har levert et dokument med flere konklusjoner som har munnet ut i et flertall og flere mindretall. Med dette som bakgrunn ønsket statsråden en høring fra mange instanser rundt om i landet. Det ble derfor utformet 8 spørsmål som høringsinstansene skal besvare.

Hadsel formannskap fikk en orientering om NOU 2006 - Staten og Den norske kirke av prost Olav Holten. Formannskapet ba rådmannen om å utarbeide en høringsuttalelse.
NOU 2006:2 er tilgjengelig på: <http://odin.dep.no/filarkiv/270631/NOU00206-TS.pdf>

FAKTA I SAKEN

Hovedtrekkene i utredningen - kortfattet:

1. Framtidig kirkeordning.

Et flertall på 18 medlemmer anbefaler at dagens statskirkeordning oppheves, og at det etableres en ny statskirkeordning. Av disse 18 mener:

Et flertall, 14 medlemmer, anbefaler at kirken organiseres som *en lovforankret folkekirke*. Dette medfører at Grunnlovens nåværende bestemmelse om statskirkeordning oppheves, og at

kirken blir et selvstendig rettssubjekt med egne styringsorganer og selvstendig ansvar i alle saker.

Kirken gis likevel en særlig tilknytning til staten gjennom kikelov, men kirken utnevner sine biskoper selv og har et selvstendig ansvar i alle saker som har med tro og virksomhet å gjøre.

Et mindretall, 4 medlemmer, anbefaler at Den norske kirke organiseres som en *selvstendig folkekirke*. Dette innebærer at Den norske kirke ikke lenger er en del av statsforvaltningen, men etableres som et selvstendig trossamfunn på linje med andre tros- og livssynssamfunn. Virksomheten hjemles gjennom felles lovgivning for alle tros- og livssynssamfunn. Dette synet legger avgjørende vekt på at Den norske kirke fullt ut må betraktes og behandles som et trossamfunn, og at politiske organer ikke kan bestemme noe som gjelder kirkens grunnlag m.m.

Dette mindretallet mener at denne ordningen best ivaretar likebehandling av alle tros- og livssynssamfunn.

Et mindretall på 2 medlemmer anbefaler at dagens statskirkeordning videreføres innenfor gjeldende grunnlov.

2. Finansiering

Utvalget mener at det er en offentlig oppgave å bidra økonomisk og på andre måter legge til rette for tros- og livssynssamfunnenes virksomhet, som i dag.

For flertallets foreslåtte kirkeordning, anbefaler et flertall på 15 medlemmer en ordning hvor hovedparten kommer fra offentlige bevilgninger, kombinert med et mindre medlemsbidrag. Et mindretall anbefaler at den offentlige bevilgningen i sin helhet kommer fra staten. Et annet mindretall anbefaler en hovedfinansiering gjennom medlemskontingent supplert med offentlige tilskudd til særskilte formål.

3. Gravferdsforvaltning

Flertallet på 17 av 20 medlemmer anbefaler at gravferdsordningen endres slik at kommunene har ansvaret for gravferdsforvaltningen. Dette fordi gravferd er en offentlig oppgave som det offentlig bør ivareta.

Et mindretall på 3 medlemmer anbefaler at kirkelig fellesråd beholder ansvaret.

4. Fredede og verneverdige kirker.

Utvalget anbefaler at det i tillegg til dagens støtteordninger opprettes en særskilt kirkeantikvarisk ordning lik den svenske. Tilskuddsordningen trer automatisk i kraft når kirkebygg er vernet eller fredet.

Et flertall med 17 medlemmer understreker behovet for strakstiltak.

5. Eiendomsrett

Kirker og kirkefond

Utvalget legger til grunn at kirken ved endret kirkeordning blir eget rettssubjekt, og at kirken også sentralt kan tilføres faste eiendommer og kapital.

Utvalgets flertall mener at eierforhold bør bygge på videreføring av soknenes eiendomsrett til soknekirker og lokale kirkefond.

Mindretallet anbefaler at en ved endret ordning foretar et samlet booppgjør, og peker på at kirkens eiendommer er bygd opp av fellesskapet gjennom århundrer, bl.a. gjennom beskatning.

Opplysningsvesenets fond (OVF)

Utvalget anser dette som en politisk sak for Stortinget, og ikke et juridisk spørsmål.

Flertallet på 18 av 20 medlemmer anbefaler OVF overført til kirken, mens et mindretall på 2 medlemmer anser OVF som statens eiendom og fellesskapets verdier. Eiendommer som i dag er i kirkelig bruk anbefales overført kirken, mens andre beholdes av staten eller avhendes.

VURDERINGER

Samfunnet er i utvikling, og organisering av tros- og livssynssamfunn bør ta høyde for dette. Kirken har hatt en særstilling i Norge, bl.a. grunnet historiske årsaker. I framtiden bør likebehandling av tros- og livssynssamfunn i økende grad vektlegges, både av hensyn til de mange kristne trossamfunn både i og utenfor kirken men også av hensyn til økende antall med annet tros- eller livssyn, i tråd med Gjønnens utvalgets innstilling (flertallet).

KONKLUSJON

Rådmannen anser at denne saken er av en slik art at det ikke er riktig å fremme innstilling.

Staten og Den norske kirke – Spørsmål til høringsinstansene

Navn på høringsinstans:

Type høringsinstans

- Kommune
- Menighetsråd/kirkelig fellesråd/bispedømmeråd
- Prost/biskop
- Tros- eller livssynssamfunn utenfor Den norske kirke
- Frivillig organisasjon innenfor Den norske kirke
- Annen offentlig instans
- Annen privat instans

1. Hvilke overordnede prinsipper bør ligge til grunn for tros- og livssynspolitikken?

Svar:

Dagens statskirkeordning videreføres.
Ordningen må moderniseres på linje med
samfunnsutviklingen forøvrig, og statskirka
må bli mer inkluderende

2. Den norske kirke som statskirke:

- Bør fortsette
- Bør avvikles
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

3. I hvilken lov bør Den norske kirke være forankret?

- Grunnloven
- Egen kirkelov vedtatt av Stortinget
- Lov om trossamfunn
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

4. Hvordan bør Den norske kirke finansieres?

- Gjennom medlemsavgift
- Medlemsavgift med noe støtte fra det offentlige
- Støtte fra det offentlige og med noe medlemsavgift
- Offentlig finansiering uten medlemsavgift
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

5. Hvordan bør valgordningene og demokratiet være dersom statskirkeordningen avvikles?

- Valgordningene bør være som i dag
- Øke bruken av direkte valg til kirkens besluttede organer
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

Eventuelle andre ordninger:

6. Dersom statskirkeordningen avvikles, hva bør i så fall stå i § 2 (eller i en annen paragraf) i Grunnloven i tillegg til prinsippet om religionsfrihet?

(Her kan du/dere sette kryss på ett eller flere alternativer)

- Ingen tillegg
- De politiske prinsipper som statsforfatningen bygger på; så som demokrati, rettstaten og menneskerettighetene
- Det kristne og humanistiske verdigrunnlaget
- Det humanistiske verdigrunnlaget
- At Den norske kirke er en evangelisk-luthersk kirke
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

Eventuelt annet:

7. Hvem bør ha ansvaret for gravferdsforvaltningen?

- Den lokale kirke (menighetsråd eller kirkelig fellesråd)
- Kommunen
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

8. Hvem bør eie og forvalte kirkebyggene?

- Den lokale kirke bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret
- Den lokale kirke bør eie kirkebyggene, og kommunen bør ha det økonomiske ansvaret
- Kommunen bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret
- Vet ikke / ønsker ikke å svare